

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Helyi jelentőségű védett természeti terület neve:

Tard, Szekérny-völgyi TT

Utoljára módosítva: 2013-11-07 12:09:17

Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén

Községhatár: Tard

A terület kiterjedése: 45,8 hektár

Védetté nyilvánítás év: 2009

GPS koordináták: EOV: 764195-284673

Felmérést végző személy(ek) neve: Barati Sándor, Kiss József, Tóth Viktor

E-mail címe(k): barati@greenaction.hu

A terület megközelíthetőségének leírása

(pl. melyik utcán kell elhagyni a települést stb.):

A tardi Szekérny-völgy Borsod-Abaúj-Zemplén megyében található, a Bükkalja kistáj területén. A védelemre tervezett terület Tard község külterületén, a Szekérny-völgy bejáratánál, annak É-i, ÉK-i kitettséggű oldalán, az elhagyott homokbányától Bogács község határáig terjed. A területet délről és keletről szántó határolja.

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

Terület rövid, szöveges bemutatása (max. 2000-2500 karakter):

megközelíthetőség, terület jellegének leírása (pl. természetes erdőfolt puhafa ligeterdővel stb.): (Javaslat új természetvédelmi terület kijelöléséhez Tard-Szekrény-völgy. MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézet 2008. alapján) A terület mind ökológiai, mind tudományos szempontból kiemelkedő szerepű hazánkban. Jelenlegi növényzete önmagában is védelemre érdemes, számos védett fajnak ad otthont, ugyanakkor a területen dokumentált természetes folyamatok további biztosítása is rendkívül fontos. A terület vegetációja már most közelíti a szentély jelleget, a regeneráció megvalósulása esetén pedig minden bizonnyal eléri. A gyomok szinte hiányoznak, idegenhonos özönfajok nincsenek jelen, a növényzet és az állatvilág fajgazdag, az élőhelyek szerkezete típusos. Ezek mellett a természetesség magas fokát jelzi nem csak az aktuális vegetáció természetes volta, hanem a természetes folyamatok zavartalan működése! A terület egyedi értéke, hogy itt zavartalanul folyik az erdőssztyepp újbóli kialakulása. A területet gyepfoltok, cserjefoltok és facsoportok mozaikja borítja és ily módon önmagában egy erdős-sztyepp közeli képet mutat. A völgy aljában természetközeli magassásos, illetve rekettgyefűzes élőhely húzódik. A domboldalakon található gyepfoltok társulástani szempontból részben az északi lejtőssztyepprét részben a közép-dunai erdőspusztarét társulásba tartoznak. A gyepterületeken előforduló fontosabb fajok a tavaszi hérics (*Adonis vernalis*), a hasznos tisztesfű (*Stachys recta*), a sarlós gamandor (*Teucrium chamaedrys*), a szürke nyúlkapor (*Trinia glauca*), a csabaíre (*Sanguisorba minor*), a rekettgyelevelű gyújtóványfű (*Linaria genistifolia*), a nyúlánk kakukkfű (*Thymus marschallianus*) a piros kígyószisz (*Echium russicum*), a keskenylevelű árvalányhaj (*Stipa tirsia*) a budai vagy Sadler imola (*Centaurea sadleriana*), a foltos véreslapu (*Hypochoeris maculata*), a spanyol pozdor (*Scorzonera hispanica*) és az aranyfürt (*Aster linosyris*). A cserjefoltok részben a kialakulóban lévő erdőssztyepp facsoportjainak előfutárai, részben kökény-cserjések. A facsoportok a tatárjuharos löszölgyes fragmentált képviselőinek tekinthetők. Ritkás és viszonylag alacsony lombkoronaszintje alatt fajgazdag a cserje- és gyepszint. A tatárjuharos löszölgyes jellegzetes lágyszárú fajai közül a koloncos legyezőfű (*Filipendula vulgaris*), az erdei gyöngyköles (*Lithospermum purpureo-coeruleum*), a méreggyilok (*Vincetoxicum hirundinaria*), a hólyagos habszegfű (*Silene vulgaris*), és a macskahere (*Phlomis tuberosa*) jellegzetesek. A völgyaljban lévő vizes élőhelyen két fő társulás fordul elő: magassásos és ennek cserjésedő rekettgyefűzes változata.

2. A TERÜLET ÁLTALÁNOS FELMÉRÉSE

2.1. Megtalálható még a védettség indoka a területen? - Igen

Szükség esetén részletezés, "Nem/Részben" válasz esetén indoklás:

2.2. Milyen élőhelyek mozaikok borítják a területet és milyen arányban?

10 % Erdő

60 % Gyep

10 % Cserjés

20 % Vizes terület

% Egyéb

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.3. Élőhelyi besorolás ÁNÉR- szerint (<http://www.novenyzetiterkep.hu/?q=magyar/node/45>):
H3a - Köves talajú lejtősztyepek OC - Jellegtelen száraz gyepek P2a - Üde cserjések B5 - Nem zombékoló magassásos S1 - Telepített akácok L2x - Hegylábi zárt erdősztyep lösztölgyes

2.4. Területhasználat (kérjük, jelölje az észlelteket): Erdészeti tevékenység

Egyéb típus:

Jellemzőik, intenzitás: A területen egy telepített akác folt található, amelyben az erdészeti üzemtervnek megfelelő gazdálkodás folyik.

2.5. Folyik-e természetvédelmi kezelés a területen? - Igen

Felmérés,

Egyéb típus: A területen intenzív hosszú távú növényökológiai kutatás folyik. A vizsgálatokat Dr. Virágh Klára és Fekete Gábor akadémikus indította el 1979-ben.

2.6. Megtalálhatóak-e az alábbi özőnfajok a területen, s milyen mennyiségben:

Akác: Kevés

Selyemkóró: Nincs

Parlagfű: Nincs

Magas/kanadai aranyvessző: Nincs

Japánkeserűfű: Nincs

Gyalogakác: Nincs

Bálványfa ("ecetfa"):

Keskenylevelű ezüstfa: Nincs

Muflon: Nincs

Egyéb (nevezze meg):

2.7. Része a terület a Natura 2000 hálózatnak? - Igen

Egy része: 100 %

2.8. Érintkezik a terület más természetes élőhelyekkel? - Igen

2.9. Ha igen, milyen típusú élőhellyel?

A védett terület É-on és ÉNy-on erdészeti kezelés alatt álló erdőfoltokkal határos. ÉNy-on hasonló jellegű de degradáltabb cserjésedő gyepterületekkel is határos. Többi területein mezőgazdasági művelésű területtel érintkezik.

2.10. Érintkezik a terület más természetvédelmi oltalmat élvező területtel? (pl. Natura 2000, országos védettség, ex lege) - Nem

2.11. Ha igen, milyen természetvédelmi oltalmat élvező területtel? -

2.12. Van védettséget jelző tábla a területen? - Nem

Darabszám:

Állapotuk:

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

2.13. Vannak vadgazdálkodási létesítmények a területen?

Magasles: db

Vadetető: db

Szóró: db

Egyéb (név és db):

Nincs

3. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es növényfajok és számolt vagy becsült mennyiségük felsorolása

(a becslés lehet tőszámra, vagy területnagyságra vonatkoztatott, fokozottan védett faj esetében pontos tőszámot kell megadni)

Magyar név Latin név Termv.s átusz Állomány (tő) agárkosbor Orchis morio V 20 budai imola Centaurea sadleriana V 1000 fekete kökörccsin Pulsatilla pratensis subsp. nigricans V 50 hosszúlevelű árvalányhaj Stipa tirsia V 50 Janka-tarsóka Thlaspi jankae V 100 macskahere Phlomis tuberosa V 10 piros kígyószisz Echium russicum NAT; V 10 tavaszi hérics Adonis vernalis V 50

4. Védett és fokozottan védett, ill. Natura 2000-es állatfajok és számolt vagy becsült mennyiségük

(fokozottan védett fajoknál pontos állománynagyságot kell megadni)

Magyar név Latin név Természetvédelmi státusz Az élőhely szerepe Díszes légivadász Coenagrion ornatum NAT; V tartós élőhely Magyar tarsza Isophya costata NAT; FV tartós élőhely Vöröshasú unka Bombina bombina NAT; V tartós élőhely Fehér gólya Ciconia ciconia NAT; FV táplálkozóterület Fekete gólya Ciconia nigra NAT; FV táplálkozóterület Darázsölyv Pernis apivorus NAT; FV táplálkozóterület Karvaly Accipiter nisus V táplálkozóterület Gatyás ölyv Buteo lagopus V telelőterület Egerész ölyv Buteo buteo V táplálkozóterület Békászó sas Aquila pomarina NAT; FV táplálkozóterület Parlagi sas Aquila heliaca NAT; FV táplálkozóterület Barna rétihéja Circus aeruginosus NAT; V táplálkozóterület Kígyászölyv Circaetus gallicus NAT; FV táplálkozóterület Réttisas Haliaeetus albicilla NAT; FV táplálkozóterület Kerecsensólyom Falco cherrug NAT; FV táplálkozóterület Kabasólyom Falco subbuteo V táplálkozóterület Vörös vércse Falco tinnunculus V táplálkozóterület Kakukk Cuculus canorus V szaporodó hely Gyöngybagoly Tyto alba FV telelőterület Réti fülesbagoly Asio flammeus NAT; FV telelőterület Gyurgyalag Merops apiaster FV a közvetlen közelben költ, fontos táplálkozó helye Sárgarigó Oriolus oriolus V szaporodóhely Holló Corvus corax V táplálkozóterület Cigánycsuk Saxicola torquata V szaporodóhely Kerti rozsdafarkú Phoenicurus phoenicurus V szaporodóhely Mezei poszáta Sylvia communis V szaporodó hely Parlagi pityer Anthus campestris V táplálkozóterület Tövisszűrő gébics Lanius collurio NAT; V költ Sordély Miliaria calandra V költ Csonkafülű denevér Myotis emarginatus NAT; FV táplálkozóterület Közönséges denevér Myotis myotis NAT; V táplálkozóterület Pisedenevér Barbastella barbastellus NAT; FV táplálkozóterület

ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOT-FELMÉRŐ ADATLAP

5. Egyéb észrevétel

A terület neve helyesen: Szekrény-völgy A völgyoldal felső peremén folyó szántóföldi művelés indirekt módon veszélyezteti a területet. Egyrészt a tápanyagok bemosódásával, másrészt a gyep szélébe való beleszántással. Felhasznált irodalom: Javaslat új természetvédelmi terület kijelöléséhez Tard – Szekrény-völgy MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete Vácrátót (2008)